

Naročnina mesečna  
18 Lir, za inozem-  
stvo 31.50 Lir - ne-  
deljska izdaja ce-  
loletno 34 Lir, za  
inozemstvo 65 Lir.  
Ček. rač. Ljubljana  
10.650 za naročnino  
in 10.349 za inzerat.

Podružnica:  
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujege  
Izvor: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana.  
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Ljubljana.  
Telefon 4061-4065.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana  
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Abbonamenti: Mese  
18 Lire. Estero, me-  
se 31.50 Lire. Edi-  
zione domenica, an-  
no 34 Lire. Estero  
65 Lire. C. C. P.  
Ljubiana 10.650 per  
gli abbonamenti,  
10.349 per le in-  
serzioni.

Filliale:  
Novo mesto.

# SLOVENE

## Onore ai combattenti della I<sup>a</sup> Armata

Il magnifico comportamento dei valorosi combattenti dell'eroica unità  
La certezza dell'avvenire africano della Nazione riconsacrata nel sangue  
e nel sacrificio

### Bollettino No 1083

Il Quartiere generale delle Forze Armate co-  
munica:

La prima armata italiana, cui è toccato l'onore  
dell'ultima resistenza dell'Asse in terra di Africa,  
ha cessato stamane, per ordine del DUCE, il com-  
battimento.

Sottoposta all'azione concentrica e ininterrotta  
di tutte le forze anglo-americane terrestri e aeree,  
esaureite le munizioni, priva ormai di ogni riforni-  
mento, essa aveva ancora ieri validamente soste-  
nuto, con il solo valore delle sue fanterie, l'urto  
nemico.

E così finita la battaglia africana durata con

tante alterne vicende trentacinque mesi. Nelle ul-  
time lotte, durante le quali tutti i nostri reparti —  
e quelli germanici a loro fianco schierati — si sono  
battuti in sublime spirito di cameratesca emula-  
zione, le artiglierie di ogni specialità e il raggrup-  
pamento esplorante corazzato cavalleggeri «LODI»  
davano come sempre, splendida prova.

L'eroico comportamento dei nostri soldati che,  
sotto la guida del maresciallo di Italia Giovanni  
Messse, hanno nella lunga battaglia assolto tutti i  
compiti loro commessi e conquistato nuova gloria  
alle proprie bandiere, riconsacra nel sangue e nel  
sacrificio la certezza dell'avvenire africano della  
Nazione.

## Čast borcem prve Armade

Sijajno zadržanje hrabrih borcev junaške edinice  
Gotovost v afriško bodočnost naroda je potrjena v krvi in žrtvi

### Vojno poročilo št. 1083

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:  
Prva italijanska armada, ki jo je zadela čast  
zadnjega odpora osi na afriški zemlji, je danes  
zjutraj na Ducejevo povelje prenehala z bojem.

Izpostavljena osredotočenemu in neprekinjen-  
mu delovanju vseh anglo-ameriških kopenskih  
in letalskih sil, ki jo je pošlo strelivo in ko je bila  
brez vsake preskrbe je večer zgoj z junaštvom  
svoje pehote še pogumno vzdržala sovražni pritisk.  
Tako se je končala afriška bitka, ki je trajala

35 mesecev s tako menjajočimi se prijetljaji. V zad-  
njih borbah, pri katerih so se vsi naši oddelki in  
nemški oddelki ob njihovi strani borili v vzvišenem  
duhu prijateljskega tekmovanja, so se kakor vedno  
sijajno izkazovali toponosti vseh vrst in ogledniška  
oklepna skupina »Lodi«.

Junaško zadržanje naših vojakov, ki so pod  
vodstvom maršala Italije Giovannija Messseja v dol-  
gi bitki izpolnili vse zadane jim naloge in pridobili  
svojim zastavam novo slavo v krvi in žrtvi, ponovno  
potrjuje gotovost v afriško bodočnost naroda.

### Počastitev junakov I. armade

Rim, 13. maja. AS. Nocoj v četrtek ob 21  
bodo vse postaje EIAR-ja prenašale poseben  
program, posvečen junaški prvi armadi.

### Podtajnik obiskal Palermo

Rim, 13. maja. AS. Podtajnik fašistične stran-  
ke Alfredo Cuco je obiskal začasni sedež zveze  
bojnih fašijev v Palermo ki je polna vnetega de-  
lovanja. V spremstvu krajevnega zveznega tajnika  
si je ogledal številne kraje, prizadete po sovraž-  
nih letalskih napadih, ter krajevne mestne skupi-  
nine in se tovariško pogovarjal s fašisti in z

## Izmenjava straž v PNF

Rim, 13. maja. AS. Uredbeni list fašistovske  
stranke objavlja:

Omembe. V izpolnjevanju svoje italijanske in  
fašistovske dolžnosti so v boju junaško padli:  
Giuseppe Avvenanti, prefekt, skvadrist, fašistov-  
ski ranjenec in bivši zvezni tajnik; Gino Fanutti,  
načelnik glavnega stana pri zveznem poveljstvu  
GIL-a v Aostii; Giuseppe Floriani, zvezni nadzor-  
nik v Trentu; Alfiero Mattocchia, član vodstva fa-  
šija v Rocamassima; Giovanni Locatelli, načelnik  
skupine fašistov v Graessubbiu (Bergamo). Stran-  
ka, ki so ji služili z vero in odkritosrčnostjo, dvi-  
ga prapore ter se ponosno in ganjeno klanja nji-  
hovemu spominu.

Obred izmenjave straže odslej ne bo, več po  
gledališčnih in zveznih dvoranah v navzočnosti  
oblasti, temveč pred svetiliščem padlih. Udeleževali  
se ga bodo: prefekt, zvezno vodstvo, vodstvo fa-  
šija v glavnem mestu, zastopniki rodbin padlih  
fašistov, zastopniki rodbin padlih v vojni ter ti-  
sti, ki so bili v boju za stvar ranjeni in pobah-  
ljeni, poleg tega pa še oddelek bobnarjev GIL-a.  
Pred temi v sredi bo poslavljajoči se zvezni taj-  
nik, ki bo po pozdravu za Duceja izročil nastopa-  
jočemu tajniku posle. Novi zvezni tajnik bo posle  
prezvel ter spet pozdravil Duceja. Oba zvezna  
tajnika bosta potem položila lovorjev venec pred  
svetišče. Počastitev bo spremljala bobnanje. Go-  
vora ne bo nobenega.

Imenovanje zveznih tajnikov: Milan — zvezni  
tajnik Antonio Agnemo, rojen v Bisceglie 1903,  
vpisan v stranko od 8. marca 1919, ekvadrist,  
član vodstva fašija v Milanu, podtajnik fašistov-  
ski hsinidiktov v Milanu ter glavni tajnik Pokra-  
jinske zveze kmetijskih delavcev v Milanu, bersa-  
ljerski poročnik, prostovoljec v Vzhodni Afriki in  
v sedanji vojni, odlikovan za vojaško hrabrost,  
član državnega vodstva.

Zvezni podtajnik Giuliano Magnoni, rojen v  
Milanu, razreda 1915, vpisan v stranko l. 1937, pri-  
hajajoč iz strankinih mladinskih organizacij. Vojni  
prostovoljec v Severni Afriki. Ranjen, pobahljen  
in vojni invalid, ki je bil odlikovan s srebrno hra-  
brostno svetinjo. Dopršil je višje gospo-  
darske in trgovske šole in bil podtajnik GUF-a.

Siracusa. Giangiacomo Fogaccia, rojen v Mila-  
nu l. 1899, vpisan v stranko 23. avg. 1922. Skva-  
drist in konzul milice. Bil je bojevnik v prvi svet-  
ovni vojni in v sedanji. Bil je zvezni tajnik v  
Maurati in Novari in komisar fašja na Krfu.

Benevento. Enrico Marinaro, roj. v Beneventu,  
letnik 1906, vpisan v stranko 11. okt. 1922. Višji  
častnik vojske in milice, bojevnik v prvi in sedanji  
svetovni vojni. Odlikovan je bil z dvema bronasti-  
ma svetinjama in dvema križcema za vojaško hra-  
brost. Dopršil je pravne in gospodarske študije.  
Bil je že zvezni podtajnik.

ljudmi. V spremstvu zaupnice ženskih fašijev je  
obiskal bolnišnice Rdečega križa.

Podtajnik je ponosnemu in kar najbolj pre-  
skusnemu mestu Palermu ter zlasti tistim, ki so  
jih letalski napadi najbolj zadeli, izrekel čustva  
globokega tovarištva stranke.

### Plemenita gesta Vojvodinje D'Aosta

Rim, 13. maja. AS. Vojvodinja D'Aosta vdova  
je naklonila pokojniku po vojaškem odlikovanju  
Savojskega reda v prid siromašnim rodbinam letal-  
cev na letališču Merna (Gorizia).

Vercelli. Chiarissimo Quaglio, rojen v San  
Urbano D'Este, letnik 1908, prostovoljec v špan-  
ski vojni in tam ranjen. Prostovoljec v sedanji  
vojni. Odlikovan je bil z dvema bronastima ko-  
lajnima. Bil je zvezni tajnik v Ragusi. Dopršil je  
pravne in gospodarske študije.

Rim. Alessandro Ratti, rojen v Napoliju, let-  
nik 1905. Vpisan v stranko l. 1920. Skvadrist, pro-  
stovoljec v Vzh. Afriki in v sedanji vojni. Odli-  
kovan s srebrno hrabrostno kolajno. Sedaj zvezni  
nadzornik v mestu. Doktor zdravilstva.

Brescia. Vittore Tattara, rojen v Bassano Gra-  
pa, letnik 1897, vpisan v stranko 1920. Ranjeni  
fašist. Bojevnik v svetovni vojni in prostovoljec  
v sedanji. Po poklicu odvetnik.

Reggio Calabria. Alberto Zacherini, rojen v  
Casola Valseno, letnik 1896, vpisan v stranko  
4. dec. 1920, skvadrist, prostovoljec v Vzh. Afriki  
in v sedanji vojni pa odlikovan z dvema  
srebrnima in tremi bronastimi kolajnami. Bil je  
podnačelnik glavnega stana Gila.

Di Marciano Ermanno iz Agrigentija v Rieti.  
Candrinio Mario iz Catanzara v Agrigente.  
Saltamachia Giuseppe iz Matera v Enno. Pas-  
cotto Arduino iz Reggia Cal. v Brindisi. Rotoli  
Ubaldo iz Cosenze v Viterbo. Ercolani Alceo  
iz Rietija v Cosenzo. Baraccu Francesco Mario  
iz Corfuja v Catanzaro. Benagli nicola iz Pole  
v Corfu. Romano Attilio iz Brindisija v Ales-  
sandrjo. Piva Gustavo iz Venezije v Polo. Al-  
bruno Mario iz Viterba v Sieno. Gazzano Luigi  
Italo iz Pise v Imperijo. Filippi Domenico iz  
Imperije v Pise. Cola Martino Mario iz Enne v  
Matero. Za predsednika dopolnjava je bil ime-  
novan Mario Collesanti. Sedanjí zvezni tajnik  
v Rimu, namesto Dina Bonsembiante, ki je bil  
imenovan za podpredsednika korporacije go-  
stinstva. Za predsednika državne ustanove za  
materinstvo in detinstvo: Sergio Nannini, na-  
mesto Alessandra Frontonija.

## Churchill in Roosevelt v zagati

Berlin, 13. maja. Churchill je še enkrat pre-  
letel Atlantik. Potovanje je bilo nujno potrebno.  
»Times« piše, da se je za angloško-ameriško zmago  
strateški položaj popolnoma spremenil. Trditve lon-  
donskega lista bi se lahko zdela smešna, pa ni.  
Zagrozen odpor onih vojakov je prekril zavez-  
niške načrte, ki so temeljili na bliskovitem uni-  
čenju italijansko-nemških sil v Tripolisu in Tunisu.  
»Times« je celo objavil neko poročilo iz »neutralskega«  
vira, češ da bi moral Rommel vztrajati do  
septembra. Resnico pa pove »Chicago Tribune«, ki  
piše večeraj: »Afrika je v naših rokah. Od Casab-  
lance do Kaira je postala afriška obala velikana-  
sko oskodošče, dalje kot dosedanje dveletno ek-  
skošiče, južna in vzhodna obala angleškega otoka.  
Res je, da evropska trdnjava na jugu nima obramb-  
nega zidu, primerljivega za atlantski zidom; tukaj  
pa obtoja naravni zid, Sredozemlje, za tem zidom  
pa milijoni do zob oboroženih vojakov.«

Zaradi zmagovite zavlačevalne osne taktike od  
prvega dne bitke pri El Alameinu sta Churchill in  
Roosevelt v strateškem položaju, ki ni različen od  
januarja. Sprememba bi nastala, če bi Eisenhower  
lahko takoj uničil italijansko-nemško mostišče ta-

## Vsi sovjetski napadi odbiti

Živahno delovanje nemškega letalstva — Nad Nemčijo je bilo sestreljenih  
33 angleških letal

Hitlerjev glavni stan, 14. maja. Nemško vrhov-  
no poveljstvo objavlja:

Na tuniškem mostišču so se nemško-italijan-  
ske čete borile tudi večeraj z največjo silovitostjo  
proti sovražniku, ki je z nadmočnimi silami na-  
padel felno in v hrbet. Po izrpanju zadnje muni-  
cije in uničenju vsakega vojnega orožja je bil na  
glavnih odsekih južnega odseka odpor ustavljen.  
Nasprotno pa v tuniskem obalnem gorovju posamez-  
ne bojne skupine, v kolikor še razpolagajo z muni-  
cijo, nadaljujejo v vzornem izpolnjevanju vojaške  
dolžnosti z odporom.

Na vzhodnem bojišču so bili sovražni napadi  
na kubanjskem mostišču in severno od Lisi-  
čanska odbiti. Letalstvo je pred fronto in v so-  
vražnem zaledju napadlo številna zbirališča čet in

važne železniške naprave. V Severnem morju  
so nemški lovci potopili tovorno ladjo s 3000 br. to-  
nami in zažgali sovražni brzi čoln.

Britanska bojna letala so v noči na 13. maj  
izvedla težak napad na zapadno nemško ozemlje.  
Prebivalstvo je imelo izgube. V nekaj krajih, pred-  
vsem na mestnem ozemlju Duisburga, je bila  
od rušilnih in zažigalnih bomb povzročena znatna  
škoda. Po dosedanjih podatkih je bilo od nočnih  
lovcev in protiletalskega topništva sestreljenih 33  
napadajočih letal, predvsem štrimotornih bomb-  
nikov.

Močni oddelki brzih nemških bojnih letal so  
prodrli večeraj podnevi dvakrat k vzhodni angleški  
obali in so bombardirali naprave mesta Lowe-  
stoft in strazne čolne pred obalo. Vsa letala so  
se vrnila na svoja oporišča.

## Italija ima moralno pravico do Afrike

Stockholm, 13. maja. AS. Rimski dopisnik  
lista »Svenska Dagbladet« je poln ganjenega  
navdušenja za italijansko ljudstvo in nad ju-  
naškim in pogumnim odporom italijanskih čet  
v Tunisu, čeprav so se morale bojevati v šte-  
vilni manjšini in so imele mnogo manj orožja,  
tako da se je bitka morala usodno zaključiti z  
uspehom za sovražnika. Časnikar pripominja:  
Kadar gre za Afriko, se vzbujajo v srcu Itali-  
janov skoraj mistična in verska čustva ter

ideali, ki jih ni mogoče meriti s skupnim me-  
rilom. »Afriška bol« o kateri je pred dnevi go-  
voril Mussolini, je strahotno narasla, ko je ita-  
lijansko ljudstvo zvedelo, da je zadnje afriško  
mostišče začelo izgubljeno. Italijansko ljud-  
stvo — nadaljuje časnikar — ima moralno pra-  
vico na afriško ozemlje, naj bo izid vojne ka-  
kšen koli. Zveste te pravice je v dušah Italia-  
nov podkrepjena s krvjo, ki so jo prelili nji-  
hovi sinovi na afriški celine.

## »Zapoznela in zelo draga zmaga«

Berlin, 13. maja. AS. »Abendzeitung« piše,  
da ni navada osi spreminjati poraz v zmago,  
spreminjati »slavni umiki« v zmagovalje, toda  
italijansko-nemške čete se junaško upirajo v  
Tunisu do zadnjega naboja in ne pišejo le  
strani glavne zgodovine, marveč vrše tudi stra-  
teško nalogo prvega pomena. Njihov šestmese-  
ni odpor pomeni za sovražnika izgubo drago-  
cennega časa, nepopravljivo izgubo, katere odlo-  
čilni pomen spoznavajo tudi sovražniki, kot je  
razvidno iz angleškega lista »Observer«. Ta list  
piše, da je zmaga v Tunisu »zapoznela in zelo  
draga«. Zapoznela zmaga je — pripominja  
»Abendzeitung« — zgrešena zmaga, kajti čas  
ima odločilni pomen pri vseh vojaških dogod-  
kih. Drago plačana zmaga pomeni Pirovo zma-  
go, katere izgube niso v sorazmerju z doseže-

nimi uspehi. Ko je moral sovražnik v Tunisu  
izrabljati najboljše sile, pa je pridobil os na  
čas, da je lahko pripravila in koordinirala  
najuspešnejše protinatrepe. Pomen tuniske bit-  
ke sta razumela tudi italijanski zavezniki, ki se  
v podobnih položajih vedno obnašajo kakor  
njihovi klasični predniki, kar potrjuje njihova  
stojna, previdna, hladna kri pred vsemi udar-  
ci usode. In ravno zaradi, ki hočejo imeti prvi  
položaj na svetu, morajo biti sposobni neomaj-  
no nadaljevati boj za zmago navzlic prejetim  
udarcem.

## Stalin zopet odsoten

Na sestanku Churchill-Roosevelt bodo obravnavali politična vprašanja,  
vojaški problemi bodo na drugem mestu

Berlin, 13. maja. »Il Piccolo« poroča iz Berli-  
na: Angloški uradni krogi naglašajo izključno  
»vojaški« značaj novega sestanka Churchill-Roose-  
velt v Washingtonu. Reuter zagotavlja, da bodo  
na novem sestanku obravnavali edino vojaška in  
strateška vprašanja, če pa bodo na dnevnem redu  
tudi politična vprašanja, bodo le drugotnega zna-  
čaja, kajti med obema vladama da ni niti enega  
področja, v katerem bi se popolnoma ne skladali.  
Zdi se, da propaganda o namenu tega sestanka  
nalašče poudarja vojaška vprašanja, hoteč s tem  
preprečiti drugačno tolmačenje. Berlinski krogi pa  
pripominjajo, da ima sestanek Churchill-Roose-  
velt, peti po vrsti, pod vojaško masko čisto poli-  
tičen značaj. Vojaške zadeve so bile skrbno obde-  
lane v Casablanci. Tam izdelani strateški načrti o  
zloglasnem vdoru v Evropo so predpostavljali li-  
kvidacijo tuniškega mostišča. Zadnji dogodki v Tu-  
nisu niso presenetili niti osi, niti nasprotnega ta-  
bora in torej niso vzrok za nove vojaške načrte  
in nagib za nove angloško-ameriške vojaške po-  
svete. Od Casablance do danes se na vojaškem  
polju ni zgodilo ničesar, česar angloški načrte  
ne bi predvidevali. Novi čini pa so v teh treh  
mesečih nastali na političnem polju in ravno to je  
predmet washingtonskih pogovorov. Na prvo me-  
sto pride katinski pokol s širokimi moralnimi in  
političnimi odmevi, s prekinitvijo rusko-poljskih  
odnosov; znano je stališče angloških sil, ki so  
hlinile, da jim katinski pokol ni znan, dokler ga  
niso celo zanikale. Iz zadržanja angleškega tiska  
se da sklepati, da bodo govorili tudi o preklcu  
atlantske karte, o brezpogojnem sprejetju boljše-

skih zahtev v Evropi ter o izbrisu pravic malih  
narodov. Po Casablanci se je torej po sodbi kro-  
gov iz nemškega zunanjega ministrstva nabralo to-  
liko političnih vprašanj, da se je z ntimi temeljito  
spremenil položaj in da tvorijo obširno snov za  
razpravljanje, pa tudi skrb Churchill in Roose-  
veltu.

Da ima sestanek političen značaj, kaže tudi  
Stalinova odsotnost. Stalin je največ govoril o pro-  
tosni koaliciji in zadnje dni se je v nevtralnem  
tisku stalno širil glas o bližajočem se sestanku  
treh (Churchilla, Roosevelta in Stalina). Stalin to-  
krat svoje odsotnosti ne more opravičiti z izgovor-  
om, da je zaposlen z veliko protinemsko ofenzivo.  
Verjetno kremelski diktator niti ni bil povabljen  
na sestanek, ker bi se sicer vršil v Egiptu ali v  
kakem drugem kraju blizu Sovjetske zveze. Ber-  
linski krogi smatrajo, da washingtonske odločitve  
gotovo ne bodo v škodo Sovjetom. Seveda se ne  
izključuje, da bodo govorili tudi o vojaških vpra-  
šanjih. Vojna proti podmornicam je za Anglosa-  
se še vedno pereča. Tudi vprašanje Japonske bi  
igralo važno vlogo v zvezi z angloško-ameriški  
iniciativami na tihomorskih bojiščih. »Nacional Zei-  
tung« piše v tej zvezi: »Če bi Angloamerikanci mo-  
rali zbrati vse svoje sile proti Evropi in ostali ne-  
delavni v Aziji, bi Japonska zagrešila največje  
strateško napako, ako bi z orožjem v rokah čakala  
in ne izkoristila te priložnosti. Na to z ozirom na  
izčrpano japonsko strateško genialnost seveda niti  
mislimi ni mogoče. Angleži in Amerikanci pa vedo,  
da morajo delati ali vsaj hliniti delo v Evropi, do-  
kler je večina nemških kopenskih sil zaposlena  
na vzhodu: pozneje bi bilo prepozno. Isto velja za  
Azijo. Ugoden trenutek za japonsko ofenzivo je  
tisti, ko so Anglosasi v bojih z osimi silami. Res  
je Japonska dosegla svoje ozemeljske in gospodarske  
cilje, toda če jih hoče ohraniti, je potrebna  
dokončna zmaga. Ni važno, kje Japonci napadajo,  
važno je, da skočijo Angležem in Amerikancem za  
hrbet in začno ofenzivo proti Indiji, ali proti Av-  
straliji in naskočijo velika severoameriška otoška  
pristanišča v Tihem morju. Čungkingška Kitajska pa  
je le drugotnega pomena in je avtomatično prema-  
gana, kakor hitro so potolčeni Angleži in Ame-  
rikanci.

### Francoske žrtve terorističnih napadov

Viehy, 13. maja. Uradno poročilo o civilnih žr-  
tvah angloško-ameriškega letalstva v Franciji pravi,  
da so angleški bombniki od 1. januarja do 15. aprila  
1943 ubili 1646 ljudi, ranili pa 3033 ljudi; l. 1942.  
so jih pobili 2585, ranili 5646, leta 1941. pa ubili  
527, ranili pa 1114. Skupno število mrtvih do dne  
15. aprila znaša 4758, število ranjenih pa 9785.  
Največ napadov so doživela mesta Le Havre, Abbe-  
ville, Dunkerque, Brest, Cherbourg in Dieppe. Naj-  
bolj prizadeto je bilo prebivalstvo v pariški pokra-  
jini, kjer je bilo 1081 mrtvih, v Saint Nazaire,  
kjer je bilo 483 mrtvih in v Le Havru, kjer je bilo  
339 mrtvih.





S. S. VAN DINE:

68

Umorjeni Kanarček

»Gospodje, krivico delate gospodu Vance-ju! Igral je kot pravi igralec. Da se je umaknil s štirimi asi je bilo z njegove strani popolnoma pravilno.«

»Res je,« je pritrdil Allen. »Kaka bitka!«

Spotswood je prikimal in obrnivši se k Vanceju dejal:

»Ker ni lahko, da bi se tak položaj ponovil, je najmanjša stvar, ki jo morem storiti, da vam dokazem, kako upoštevam vašo bistroumnost. Ta, da zadostim vaši radovednosti: nisem imel ničesar.«

Spotswood je spustil roko na mizo in pokazal karte. Imel je petico, šestico, sedmico, osmico, križa in srčnega fanta.

»Nikakor ne morem razumeti vašega sklepanja, gospod Spotswood,« je dejal Markham. »Gospod Vance bi vas bil lahko premagal... pa se je umaknil.«

»Proučite položaj,« je ugovarjal Spotswood z mirnim glasom. »Če bi bil mogel, bi bil gotovo začel igro s tako močno postavko, ko sta se vi

in gospod Cleaver umaknila. Ker pa sem ostal v igri, ko je gospod Vance začel s tako visoko vsoto, je to pomenilo, da bi lahko dobil pomembne karte. Mislim, da se ne pokažem preveč damisljavega, če izjavim, da sem preveč dober igralec, da bi z drugačnimi kartami ostal pri igri...«

»Jaz pa vas zagotavljam, gospod Markham,« mu je segel Vance v besedo, »da je gospod Spotswood preveč dober igralec, da je ostal v igri s takimi kartami. Bil je edini razlog, ki je opravičeval njegovo tveganje. Začel sem igro z vsoto, ki je bila na mizi; če bi gospod Spotswood hotel igrati, bi moral dodati polovico vsote, ki je bila na mizi. V primeru, da bi se bil umaknil, bi izgubil razmeroma majhno vsoto; a bil bi slab igralec, če bi vztrajal pri igri z drugačnimi kartami. V tem primeru pa je potem, ko je potegnil karto, imel eno možnost proti trem, da zmaga.«

»Popolnoma pravilno,« je priznal Spotswood. »Ko sem potegnil karte, je bilo edino vprašanje, ki si ga je gospod Vance mogel staviti, če sem dobil kraljevo lestev. Če bi je ne imel, bi se gospod Vance pravilno lahko mislil, da ne bom povisil postavke. Bilo bi naravnost blazno, da bi storil kaj takega. Od tisoč igralcev si morda le eden upa to. Če bi se ne bil torej gospod Vance, čeprav je imel poker asov, po mojem povišanju umaknil, bi bil storil vse-

liko neumnost. V tem primeru pa je naredil veliko pomoto, ker ni poznal mojega tveganja. Kljub temu pa je njegov način igranja popolnoma pravilen.«

»Res je,« je priznal Vance, »kar trdi gospod Spotswood. Izmed tisoč igralcev bi si morda le eden upal tvegati na tak način.«

Spotswood se je nasmehnil in podal karte Cleaverju, ki jih je začel mečati, toda čas je bil pretrgan in igra se ni nadaljevala.

Vance je nekaj časa ostal zamišljen in z namršeni obrvmi gledal svojo cigareto in raztreseno srebal svoj whiskey. Končno pa je ostal, šel proti peči, kjer je nekaj časa opazoval neko sliko. Njegovo vedenje je jasno izražalo, da je zmeden. Nenadoma pa se je okrenil k Mannixu.

»Gospod Mannix,« mu je dejal, in njegov naglas je izražal samo radovednost. »Kako to, da vam ni všeč poker. Vsi poslovni ljudje so strastni igralci.«

»Prav imate,« je premišljeno odvrnil Mannix. »Toda poker ni igra, ki je meni najbolj všeč. Preveč umetna igra je in pogrešam pri njej neke naglice... Ne vem, če me razumete, kaj hočem reči. Roulette mi je mnogo bolj všeč. Ko sem bil v Monte Carlo preteklo poletje, sem tam pustil v desetih minutah več denarja, kot ste ga nocoj spravili v igro vsi skupaj. Toda

ta denar sem vsaj pošteno izgubil s precej živahno igro...«

»Torej vam karte niso všeč?«

»Igrati nikakor ne maram. Pač pa rad stavim na karto, ki naj se potegne iz kupa... Toda ne na dve ali tri, razumete. Razburjenje mora biti hitro...«

Vance se je približal mizi in z brezbrizno kretnjo prijel za kup karte.

»Kaj se vam zdi, ali bi dvignili enkrat za tisoč dolarjev?«

Mannix je bil takoj pripravljen.

»Sprejemem.«

Vance mu je podal karte. Mannix jih je zmešal, položil na mizo in jih pridvignil. Dobil je desetico. Tudi Vance je pridvignil in pokazal kralja.

»Dolgujem vam tisoč dolarjev,« je dejal Mannix s tako mirnostjo, kakor da bi šlo za deset centimov.

Vance je za trenutek molčal, Mannix pa ga je prodrljivo pogledal.

»Ponoviva... Dvatisoč to pot. Soglašate?«

Vance ga je pogledal: »Dvojno, Sevedale!«

Zmešal je karte in pridvignil: bila je sedmica.

Tudi Mannix je pridvignil: dobil je petico.

»Dobro, dolgujem vam tritisoč!« Njegove oči so se zožile, da so bile videti kakor dve pičici. Cigare je močno stiskal med ustnicami.

KULTURNI OBZORNIK

Koncert na dveh klavirjih

Koncertantki Bizjak-Valjalo Marta in Hrašovcova Silva sta nam na svojih dosedanjih koncertih posredovali že lepo vrsto skladb za dva klavirja. Poleg tujih skladb sta nam pokazali tudi še nekaj del domačih avtorjev. Na svojem zadnjem koncertu sta predvajali skladbe Clementija, Tareghija, Piccolija, Chopina in Pfeifferja. Splošno smo lahko ugotovili, da so veliko bolje zveneli avtorji, ki pišejo v jasnem, prozornem slogu; to so domala vsi, razen Tareghija; njegova glasba je nasičena, pežantna; skladatelj prinaša goste akordične tvorbe v najvišjih kakor v najnižjih legah in to na dinamično najbolj izpostavljenih mestih, s čimer otežuje estetsko dojemanje. Verjetno bi taka mesta v večjem prostoru in tudi ob boljših instrumentih prepričljiveje zvenela. Umetnici sta na tem koncertu pokazali lepo skupno igro, izdelano tematično, pravilno pojmovanje oblikovne strani skladb in pretehtano dinamiko. Občinstvo, ki se ga je nabralo lepo število, je njuno igro z odobravanjem pozdravilo. — M. T.

Planist Carlo Vidusso koncertira

Carlo Vidusso, pianist, kot jih redko naletimo, ima v Ljubljani že lep sloves. Tudi njegov zadnji koncert je privabil v dvorano lepo število poslušalcev. Spored sam je bil v nekem oziru

redkost: razen prve točke (Beethoven, sonata op. 110) smo imeli priliko slišati same etude in to od Ferrari-Trecateja šest, Chopinovih pa kar štiriindvajset. Kljub temu pa ni bil ta večer kar nič enoličen. Vidusso je izvrsten pianist, ki se s tehničnimi težkočami igra. Poleg tega pa zna vsaki skladbi dati tako svojsko lice, da se vrstijo pred poslušalčevimi očmi pestro, bi rekel kot slike v filmu. Posebno Chopinove etude je tako spretno razvrstil in jih tako izčrpno podal, da kljub velikemu številu niso poslušalec utrujale, ampak so njegovo pozornost v vedno večji meri vezale. Občinstvo je umetnika za njegovo odlično igro nagradilo z živahnim odobravanjem. M. T.

Premiera v Operi

Letošnja uprizoritev »Smetanove« »Prodane neveste« je doživela v zasedbi nekaj sprememb, vsaj če jo primerjamo s premiero v lanski sezoni. Tako je pel Janka Čuden. V igranju je pokazal lahkotnost kot je tej vlogi primerna; v petju vsaj pri premieri še ni dosegel viška, dasi je že precej visoko segel; ko odpadejo motnje, ki se v zvezi s prvim nastopom skoraj nujno javijo, bo Čuden eden najboljših oblikovalcev te vloge. Maženko je pela Vidaličeva, ki je v tej vlogi že doma; njeno petje kot igra sta bila izvrstna. Kecal je predstavil Lupša; tudi zanj ta vloga ni več nova; gledalcem je postregel z marsikakim izvirnim domislekom v igri. Vaška si brez Banovca misliti ne moremo; tudi letos ga je izborni podal. Prvi zakonski par, Krušino in Ljudmilo, sta predstavljala Janko in B. Stritarjeva, drugega, Miho in Hato, Dolničar in Karlovcova, ki je v tej vlogi prvič nastopila: vsi štirje so tvorili primeren okvir večjim vlogam. Krajše vloge so imeli Jeltnikar, Barbičeva in Marenk. Kot plesalci so nastopili Remškarjeva, Japljeva, Kirbos in Pogačar. Dirigiral je Zebre, ki mu je očitno pri sreči zlasti ritmična, živa glasba, kot je v Smetanovi partituri polna. Režijo je vodil Debevec, delo z zborom je opravil Simoniti, z baletom Golovin. Inscenacija je bila Sružnyjeva. Predstava, ki se je pričela v nekakem tesnobnem ozračju, se je

Sport

Hermes : Mars

Po malem so se spet navadili prijatelji nogometa na nedeljske izlete v Šiško. Visoka trava na igrišču spominja na bližajoči se čas košnje, s tribune se razgrinja razgled po božji naravi, pred očmi pa se bije borba za žogo. Tu pa tam se sicer skregajo, imajo pa svojega sodnika, ki skrbi, da ni preveč nevednosti. Zaradi spremembe, oddiha in športa prihajajo ljudje v Šiško in se zadržujejo na prostoru okrog travnika po dve ali tudi po štiri ure. V nedeljo bodo gledali tekmo med Marsom in Hermesom. Obe moštvi računata na drugo mesto v ljubljanskem prvenstvu in imata doslej enako število točk. Pri Hermesu je v zadnjem času škripalo in jim kar ni šlo delo od nog, v zadnjem času pa so preuredili postavbo in bodo nudili v nedeljo enakovrednega nasprotnika. O Marsu bi lahko rekli, da je že dolgo časa na dobrem glasu. Pozna se mu, da ima v svojih vrstah Slamiča in Doberleta, ki spominjata na dobre nogometne čase, ko še ni prišlo do fuzije med ljubljanskima rivaloma Ilirijo in Primorjem. Svoje znanje sta prenesla na mlajše moči in tako igra Mars poleg ljubljanske tehnike najlepši nogomet. Upamo, da bo šlo v nedeljo brez nogometnih nerodnosti in da bo ta tekma zadovoljila igralce. Pred glavno igro se bosta kosala Mladika in Korotan za prvenstvo II. razreda.

Nova atletska prireditev

Tokrat bodo prišli do besede tudi manj izurjeni tekmovalci

Lahkoatletska zveza v Ljubljani priredi 23. maja moško propagandno tekmovanje, katero bo obsegalo naslednji spored: teke na 100, 300 in 1000 m, skoke v višino in dolžino, suvanje krogle (5 kg) in met kopja (600 gr).

Prireditve se bo vršila na igrišču Hermesa v Šiški. Prijave se sprejma do 21. maja, do 18

pri Zvez, Bleiweisova ta. Vpisnina znaša 1 liro. Pri vpisu mora vsak tekmovalec izjaviti, za kateri klub, šolo ali organizacijo bo tekmoval.

Tekmovanja se lahko udeležijo atleti, ki so prvo leto vpisani v Zvezo ter niso dosegli v dosedanjih tekmovalnih prvih pet mest ter tudi vsi, ki še nimajo športne izkaznice; v tem slučaju si morajo preskrbeti začasno izkaznico, katero bo izdala Zveza. Sodelovati smejo samo atleti, ki so vpisani v anagrafskih episkih prebivalcev pokrajine. Posamezniki sme tekmovati samo v eni panogi.

Nagrade: CONI bo podelil spominske nagrade vsem plasiranim tekmovalcem. Pokal CONI-ja bo prejel klub, šola ali organizacija, ki bo dosegla najvišje število točk v obeh propagandnih tekmovalnih (moškem dne 23. t. m., ženskem pa 30. t. m.). Za pokal bodo prišli v poštev zmagovalci do šestega mesta v vsaki panogi. Prvo mesto šteje 6 točk, drugo 5 itd., čisto 1.

S. K. Mladika vabi vse igralce I. in rezervnega moštva na sestanek, ki bo v petek, 14. t. m., po šmarnicah v prostorih Mladinskega doma.

Na lahkoatletskih tekmah v Savonji so dosegli dve lepi znamki. Beviacqua je pretekel 5000 m v 15 min. 21,5 sek. Tosi pa je zalagal disk 50,21 m daleč.

V B-razredu državnega nogometnega prvenstva se je Napoli tesno približal Modeni. Borba za prvo mesto je tem bolj zanimiva, ker sta obe moštvi igrali preteklo sezono v A-razredu, sta pa zdriknili v nižji razred. Zdaj vodi Modena s 41

KINO UNION

22-21

Pretrajljiva drama mlade nezakonske matere

»Učiteljica«

V glavnih vlogah: Maria Denis, Nino Besozzi, Enrico Glori in drugi...

Predstave: delavnik ob 15.30, 17.30 in 19.30; ob nedeljah ob 10.30, 15.30, 17.30 in 19.30!

KINO SLOGA

27-30

ZA SMEH! - Svojevrsna komedija v filmu

»Nora ljubezen«

V glavni vlogi: RENATO RASCELI

PREDSTAVE od 14 dalje. Konec ob 21.15.

KINO MATICA

22-41

LUISA FERIDA IN MASSIMO GIROTTI v svojih najboljših vlogah! Najboljše delo ital. filmske produkcije! Mojstrski pesnetki viteškega turnirja. Režijsko grandiozno in vsebinsko pretrajljivo delo!

»Železna krona«

V ostalih vlogah: Gino Cervi, Elisa Cegani, Osvaldo Valenti!

PREDSTAVE ob 15, 17 in 19.15!

točkami, takoj za njim je Napoli s 40, na tretjem mestu pa Brescia s 37 točkami.

Pri hrvatskem državnem uradu za telesno vzgojo so ustanovili poseben odsek za športno časnikarstvo. V ta odsek je imenoval Miško Zebić naslednje Ustaše: čela odseka za visoke šole pri prosvetnem ministertvu Božidarja Murgiča, trgovca Miloša Ferida in časnikarja Vilima Peroša.

Gunnar Berg je dosegel na lahkoatletski prireditvi v Göteborgu dva lepa uspeha. Kroglo je sunil 14,03 m daleč, disk pa je zalagal 45,09 m.

Nov svetovni rekord v prsnem plavanju na 100 m je postavila Gisela Grass (Nemčija) na tekmah v Leipzigu. Izboljšala je staro znamko, ki jo je držala Hanni Hölzner z 1:20,2 na 1:19,8.

Waiter 60 let star. Znani lahkoatletski trener in pisec strokovnih knjig za lahko atletiko Josef Waiter je praznoval nedavno 60-letnico.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš ljubljani mož, brat, stric in svak, gospod

Ferdinand Balija

gostilničar

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 15. maja 1943, ob 3 popoldne z Zal, iz kapelice sv. Andreja k Sv. Križu.

Ljubljana, 13. maja 1943.

Zalujoča Marija, soproga, in ostalo sorodstvo

Prodamo

Suho žaganje

in suho brasko od oglja prodam. — Dom. Cebin, Wolfova 3. (t)

Vrtno zemljo

prodam. Pleteršnikova 25, Bežigrad. (t)

Živali

Mladi prašički

naprodaj dne 14. in 15. maja v Višnji gori »Pri Omahnu«. (t)

Avto-motor

Motor 200—250 ccm

kupim. Alojzij Rus, Log št. 30, p. Brezovica. (t)

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočni poklical k Sebi našega dobrega moža, očeta, deda, pradedu, gospoda

Ivana Suhadolca

posestnika in trgovca na Šujici

Blagega pokojnika bomo spremili k večnemu počitku v soboto, 15. maja 1943, ob 9 dopoldne s Šujice na farno pokopališče na Dobrovo. Priporočamo vam ga v molitev.

Šujica, Ljubljana, Renicci, dne 12. maja 1943.

Franciška, žena — Ivan, Jernej, Jože, Vinko, sinovi

Marica, Francka, Polonca, Ivanka, Anica, Marjanca, Angelca, Julka, hčere, in ostalo sorodstvo

ČASNA EGIPTOVSKEGA POKRAJCA

U. Mioni 29

»To, kar sem hotel! In šlo je naglo in dobro,« mrmra. Stopi k stražniku, vtakne roke v torbo, najprej previdno, boječ se, da se ne zbudi, potem bolj drzno, ker njegovo spanje je bilo že trdno in mu vzame veliki bronasti ključ.

»Odprimo!«

Gre k vratom sobice, ki vodijo v vežo in prisluskuje. Ne sliši nobenega šuma.

»Popolen mir in tiho! Bolje tako,« reče. Odpre vrata in stopi v vežo. Prisluskuje iznova. Zdi se mu, da sliši šum in odskoči. Toda šum se ne ponovi.

»Zmotil sem se ali pa je bila miš,« pravi sam zase.

Miši so bile prava kazen za Egipt in zdaj, ko zaradi suše nihče ni sejal niti žit, so udrele v mesta v toliki množini, da se jih meščani čisto niso mogli rešiti.

Lahno zakašlja. Ako je kdo prebujen, se bo pokazal. Toda nič se ne gane.

»Zafnatpanea je zares bedak. Sumniči, ne po krivici, mene. Dobro sem ga potegnil, zares

dobro. Ako bi bil jaz v njegovi koži, bi bil dal hišo zastražiti. On pa? Bedak, zares bedak!« ponavlja.

Vrne se v čuvajevo sobico, vzame glavnico, ki je zelo slabo svetila in odide z njo k oljnim vratom.

Ravno hoče poriniti ključ v ključavnico, ko začuti, da so ga zgrabile močne roke.

Začne prestrašeno kričati in spozna, da je vse izgubljeno. Svetilko spusti na tla. V veži zavlađa tema. Skušna se izviti iz rok neznanca, ki ga je zgrabil za rame in ga držal z železnimi rokami, pa se mu ne posreči.

Iz večnega hodnika se posveti luč. Služabniki hite z lučmi in bakljami; zgrabijo ga številne roke, vržejo na tla in zvežejo.

Sprva ugovarja, potem pa vidi, da je bolje molčati. Razume, da ne bodo njegovi ugovori nič pomagali. Nihče mu ne bo verjel. Najboljši izhod je bil, da odnese celo glavo in ne izroči v tej prigodi kože in kosti.

Ko je bil trdo zvezan, vpraša nočna straža, ki ga je prišla, velikega dvorjanika, ki je bil na ta ropot prišel:

»In zdaj?«

»Kje ste ga zasačili?« vpraša ta.

»Ko je odpiral vrata in hotel oditi.«

»Proketo! Odit je hotel? S čigavimi ključi?«

»Ne vem, ključ je še v ključavnici.«

Debeli dvorjanik odide k vratom.

»Bronasti ključ. Tudi bronasta vratarjeva svetilka leži na tleh. Kje je vratar? Da ga le ni ta nesrečnej ubil.«

»Upajmo, da ne,« pripomni eden služabnikov.

»Vsega je zmožen. Pojdimo pogledat.« Služabnik vstopi v vratarjevo sobico, medtem ko buši Ramuzenti v porogljiv smeh.

»Živina! Zakaj se smeješ?« ga srdito vpraša veliki dvorjanik.

»Mislim na mrliča, ki ga boste našli.«

»Ah! nesramnež!« zakriči veliki dvorjanik in ne more nadaljevati, ker prihaja služabnik iz sobice.

»Pijan,« vzklikne.

»Ti si ga upijani!« vpraša dvorjanik maledga roparja.

Ta se smeje. Njegov smeh je bil tako nesramen, da je šel na živce dvorjaniku.

»Ali se more v tej hiši upijani kdor se noče?« vpraša prezirljivo.

»Vrtar...«

»Je preveč pil. Pomenite se z njim in ga kaznujte za njegovo pijanost, ako mislite, da je zares zaslužil kazen,« pripomni.

»Ti si mu prinesel pijačo?«

»Tej živini?«

»Priznaj!«

»Tebi! Kaj pa misliš, da si, da bi ti moral

odgovarjati? Jaz sem mnogo višji od tebe,« pravi zločinec.

»Ne maraš odgovarjati?« divja debeluh.

»Ne.«

»Zdi se mi, da pozabljaš, kdo sem jaz.«

»Pri repu svetega bika Apisa...«

Krik žaljenega ugovora se izvije iz ust navzočih in veliki dvorjanik piha:

»Ne skruni svetega repa!«

»Proketo! Ali se ne sme niti imenovati tega repa!« ugovarja Ramuzenti.

Ugovori se ponove. Egipčani postanejo grozeče besni.

»Pri rogovi svetega bika! Ako še enkrat oskrniš najplemenitejše dele njegovega telesa, si mrtev!« krikuje dvorjanik.

»Zakaj skruniš rogove?« vpraša zaničljivo jetnik.

»Nesrečnej! Ali ne veš, da se sveti bik raduje, kadar počastimo rogove in je užaljen, kadar oskrnimo njegov rep?«

»Zares ste tepci. Rogove da, rep ne!« se smeje Ramuzenti, ki je zadobil hladno kri in bil pripravljen zanikati vsako reč v nadi, da se reši, ako vse kratkoma utaji.

»Hočeš odgovoriti?« vztraja veliki dvorjanik.

»Tebi ne odgovarjam.«

»Jaz sem...«

»Ne odgovarjam.«